

Full de ruta

L'arquitectura al nostre país està vivint moments de debat intern que revelen tendències de canvi interessants. Els darrers mesos s'ha registrat una paràlisi del sector, ben visible en la infinitat d'obres interrompudes arreu de Catalunya. Els arquitectes encaren la nova etapa amb un utilatge mental que intenta trobar noves lògiques per entendre i situar-se en el paradigma postcrisi. De moment l'escena té més d'especulació que de projecte. Però creiem que aquesta forma d'encarar els reptes té raonables possibilitats d'èxit. Qui sinó els arquitectes basen la seva feina a fer realitat projectes, adaptar-se a demandes complexes amb un discurs mental i una proposta material que responen al programa proposat?

Un bon observatori de l'esforç d'adaptació al nou escenari el tenim en el darrer número, el 259, de la revista *Quaderns d'Arquitectura i Urbanisme*, editada pel Col·legi d'Arquitectes de Catalunya. Hi trobem el debat intern de la professió de la mà d'arquitectes que escriuen sobre l'arquitectura de les idees i les propostes materials més actuals. La lectura dels articles ens ofereix un panorama de les reflexions orientades a preservar l'essència de l'ofici, en la lògica de trobar una solució a cada problema, un dels ideals de la professió.

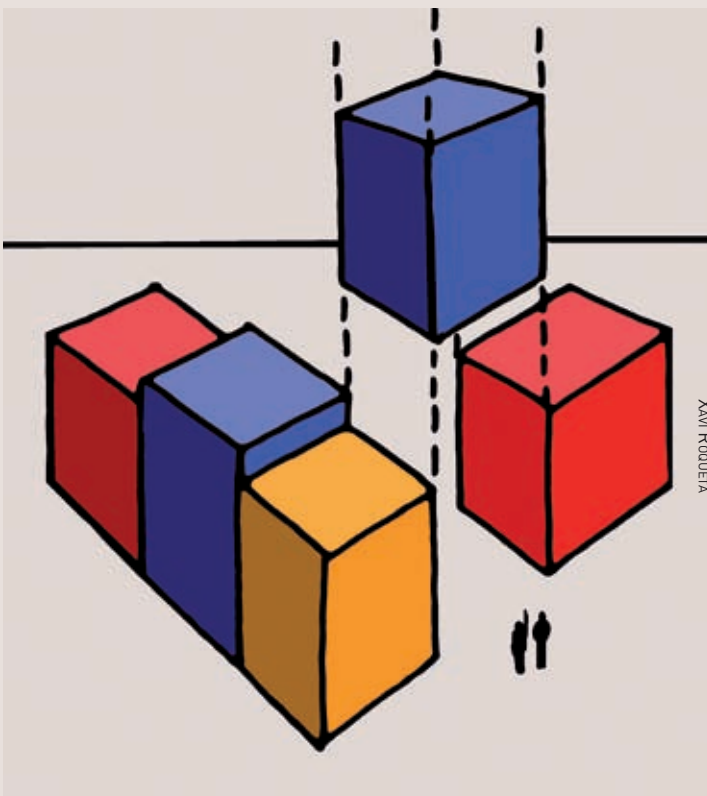
Sistema IKEA

En els darrers temps comencen a sovintejar els projectes arquitectònics basats en un pressupost mínim amb resultats homologables. Són els anomenats *habitatges de baix cost*, de promoció privada i destinats a tot tipus d'estadants, per a entorns rurals o urbans segons els casos. Hi ha nombroses monografies sobre aquest tipus de construccions, però invariablement tots els habitatges de baix cost comparteixen tres característiques essencials: ús de materials industrials, sòlids però de menys cost, solucions estandarditzades i, sobretot, una aportació de mà d'obra pròpia per part del propietari, que mai baixa del 30% del total de l'obra.

A l'editorial, Oriol Bohigas escriu sobre les preexistències com a discurs estètic. *Preexistències* són el conjunt d'elements materials i també intangibles que l'arquitecte es troba a la taula en el moment de plantejar un projecte. Tenen a veure amb la rehabilitació però també amb l'obra nova, amb murs d'edificacions anteriors i també amb un entorn determinat, fruit de costums, oficis, usos del lloc... que sens dubte romanen adherits al nou espai que cal crear, independentment de les funcions futures d'aquest, s'adiguin o no amb els usos anteriors. Segons Bohigas, cada vegada més la preexistència assumeix no tant el paper de testimoni històric clàssic com el de punt de partida argumental del nou projecte, una manera de tensar el fil del present amb el passat, perquè tots venim d'un lloc i ens agrada saber on som. En definitiva, un referent més argumental que no pas literal.

Unes pàgines més endavant, Moisès Gallego certifica la fi de l'arquitectura icònica com a fenomen de masses, propi d'economies emergents que aspiren a pujar de categoria. Al seu costat pren valor l'arquitectura sòbria, voluntàriament anònima, al servei de la societat..., aquella que respon a la funció encomanada i en concilia tots els actors.

Per acabar, la publicació entrevista els arquitectes Joaquim Español i Francesc Hereu, que reflexionen sobre la forma en una demostració especulativa gens convencional que serveix per entendre el procés intel·lectual que sovint hi ha darrere una bona intervenció arquitectònica.

XAVI ROQUETA